N°. 200. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-

Wetenschappelijk

Blad.

Dingsdag 23 Augustus.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, herinneren bij deze allen en een iegelijk, dat bij Publicatie van den 6 Augustus 1816, het afsteken van vuurwerken, het werpen met Zwermers en Voetzoekers, het loopen van Schietgelasbrugs het loopen met brandend Pikzouw, op dezer stadsstraten, markten en pleinen is verboden op eene boete van *vijf guldens*, en eene gevangenis van *drie dagen*.

Met waarschuwing, dat de Commissaris van Policie en de Kapiteins der Schutterije zullen gelast worden om op den aanstaanden Geboorte-Verjaardag van Zijne Majesteit den KONING toezigt te houden en te waken, dat deze verordeningen door niemand worden overtreden.

BREDA, den 22sten Augustus 1836.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Volgens de berigten uit Brussel van heden verlaat de generaal *Evain* als minister wel het oorlogs-bureau, maar blijft toch in België. Welke nieuwe bestemming hij nu zal krijgen wordt echter nog niet gemeld. Men spreekt voorts weder van een geheel veranderen van ministerie. De generaal *Willems* zou minister van oorlog worden; *Goblet*, minister van buitenlandsche zaken, *Rogier* van binnenlandsche zaken.

Te Parijs (20 *Augustus*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101½; 5 pCt. Mester. 103¾; 30. Ardoin 29½, 7; Pass. 9⅝; Differd. 11⅛; Syndicat. 95; Bq. Belgique 66; Sicil. 93; Rom. L. 102; Id. Autr. 99⅜; Brab. 87. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam 1⅛ pCt. k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Augustus.

Hetgeen naar de jongste, snel voortgaande revolutionnaire beweging in Spanje te voorzien was, is werkelijk gebeurd. In het ministerieel avondblad, de *Journal de Paris*, leest men het volgende:

» Het gouvernement heeft heden de twee volgende telegrafische depeches ontvangen, welke wij hier letterlijk mededeelen:

» *Saint-Ildefonse, den 13den, ten 10 uren des morgens.*

» Een militaire opstand heeft de koningin-regentes genoodzaakt, dezen » morgen ten twee uren, de constitutie van 1812 aan te nemen; alles is » hier op den oogenblik volkomen rustig en de soldaten zijn in hunne » kasernen teruggekeerd."

» *Madrid, den 13den, ten 6 ure des avonds.*

» De tijding van de gebeurtenissen te Saint-Ildefonse begint zich door » Madrid te verspreiden. De openbare rust is nog niet gestoord. De » raad van ministers is vereenigd."

Bij deze hoogstgewigtige depeches voegt het *Journal des Débats* het volgende:

» Het schijnt zeker, dat er sedert drie a vier dagen zware verdeeldheden in den raad van ministers, opzigtelijk de zaken van Spanje, waren gerezen.

» De telegrafische depeches in den loop van den dag ontvangen, hebben aan dezelve eenigsins een einde gemaakt; en men verzekert dat terstond door middel van den telegraaf, naar Bayonne het bevel is gezonden, om den intogt in Spanje der versterkingen voor het vreemd legioen bestemd, te staken.

» Hoedanig de gewigtige gebeurtenissen die de koningin-regentes tot het aannemen der constitutie van 1812 genoodzaakt hebben, zich hebben toegedragen, is nog geheel onbekend. Ondertusschen ziet men reeds in den toon der depeche, waar gezegd wordt, dat de bewuste staatsregeling door eenen militairen opstand is afgedwongen geweest, eene protestatie, waarop men later ter gepaste gelegenheid zal kunnen terug komen en van gebruik maken; even gelijk in 1821, tijdens de aanneming derzelve door *Ferdinand*. De gewigtige gevolgen, die uit deze daadzaak kunnen voortvloeijen, laten zich overigens nog moeijelijk overzien; intusschen wil men alreen eerst gewis dezelve uit sluiten, zoo geene onverwachte andere gebeurtenissen ook die in rook doen vergaan, dat men vrees dan den burger-oorlog, wat de partij van don *Carlos* betreft, meer krabbelachtig een eidde zal zoeken te maken. — Uit den inhoud der tweede depeche schijnt voorts te blijken, dat men voor het behoud der rust in de hoofdstad ernstig bedacht was.

» Het ontvangen der depeches schijnt ook aan de verdeeldheid in den raad onzer ministers een einde te hebben gemaakt. In den *Constitutionnel* leest men heden desaangaande het volgende:

» De meeste dagbladen spreken heden morgen van eene verandering van ministerie. Het gerucht daarvan had zich gisteren avond met der daad verspreid. Men zeide dat de heer *Thiers* zich levendig verzette tegen het voorhebben der onmiddellijken intogt van een fransch leger in Spanje. De maarschalk *Maison*, de heeren *Montalivet* en *Pelet* waren, zeide men, van een tegengesteld gevoelen. De koning zou het niet eens geweest zijn met het gevoelen der meerderheid van den raad, en ten gevolge van een' raad, gisteren avond gehouden, hadden vijf ministers, den heer *Thiers* daaronder begrepen, hunne demissie aangeboden. De gisteren avond aangekomen telegrafische depeches hebben de gesteldheid van zaken veranderd; de ministers zouden hunne demissie ingetrokken hebben.

Overigens worden er heden, noch uit Madrid, noch van de grenzen eenige andere tijdingen medegedeeld.

Ter beurze heeft het berigt van de aanneming der constitutie van 1812 niet dien invloed te weeg gebragt, dien men gisteren avond daarvan meende te moeten verwachten. De 5 pCt. waren heden (*18 Augustus*) genoteerd: 108,75; 3 pCt. 79,95; Nap. renten 100,20; Sp. Ardoin 31; Differd. 13⅛; Passive 9½; Rbnl. L. 102¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Augustus.

Naar wij vernemen zal 's Konings verjaardag, op woensdag aanstaande, in het legerkamp van Reijen, even als vorige jaren, ook thans weder op eene feestige en tevens vrolijke wijze gevierd worden. Reeds vroegtijdig des morgens zal er door de troepen naar de schijf geschoten, en de beste schutter vereerd worden met een zilveren horologie met toepasselijk opschrift, hem als belooning geschonken door den opperbevelhebber in het kamp, den Luitenant-Generaal *van Geen*; daarna zal er groote parade van de gezamenlijke troepen worden gehouden, des middags zal er een groot diner zijn van de heeren officieren tot de troepen behoorende in het kamp gelegerd; dit diner zal in de open lucht plaats hebben, voor de tenten van het centrum; middelerwijl zal er een concert worden gegeven van de vijf vereenigde korpsen muzijkanten die zich in het kamp bevinden; des namiddags en des avonds zullen er allerlei soort van vermakelijkheden plaats hebben: wedloopen, maatbeklimmingen, illuminatie, enz. enz.

— H. K. H. de Prinses *Albert* van Pruissen is, na de provincie Friesland, bezocht te hebben den 17den over Harderwijk naar het Loo teruggekeerd.

Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen is den 16den dezer, aan boord van het stoomschip *de Beurs von Amsterdam*, uit het Vlie te Hamburg gearriveerd en heeft den volgenden dag over Dobberan de reis naar Berlijn voortgezet.

— De voormalige gouverneur-generaal van Neêrlands-Indië, de heer *J. C. Baud*, die dezer dagen in de residentie is aangekomen, heeft, bij afwezigheid van Z. Exc. den minister van Koloniën, den onderhoud gehad met den secretaris-generaal van dat departement. Vervolgens is Z. Exc. naar het Loo vertrokken, om zijne opwachting bij Zijne Majesteit te maken.

— Dezer dagen is de generaal-majoor *Nahuys* uit de residentie naar den Helder vertrokken, ten einde zich naar Batavia in te scheepen.

— Z. K. H. de Prins van Wurtemberg, onder den naam van den graaf *van Hohenberg* reizende, is te 's Hage aangekomen en in den *Maréchal de Turenne* afgestapt.

— Men schrijft uit Grypskerk (provincie Groningen), van den 16den Augustus: » Heden morgen is een gedeelte van den Poelweg, ter lengte van ongeveer 40 ellen, in het Poeldiep gegleden, doordien men bezig is met dit diep uit te graven. Van oudsher was deze weg in den winter bijna niet te passeren, en dit is toch de eenige weg, waarop men van hier naar den Puinweg kan komen, en hebbende eene lengte van 1500 Ned. ellen. Maar nu vreest men, in het vervolg, zoo de weg niet verbeterd wordt, in den winter van alles afgescheiden te zullen worden. De grootste bezorgdheid is nog, dat aan de zoogenaamde Haven nog niets is gegraven, en hier moeten 5 à 6 voeten modder uit, zoodat men niet zonder reden vreest, dat de straat in de Haven zal zakken, en de belendene huizen zullen scheuren, terwijl reeds hier en daar scheuren zijn ontstaan. Het ware te wenschen, dat ter voorkoming hiervan, dit gedeelte van het diep gedempt wierd, te meer daar verre weg de meeste inwoners dezen wensch koesteren."

— Uit Groningen meldt men, dat op een aan Z. M. ingediend verslag omtrent het door de heeren *Stratingh Es.* en *C. Bakker*

aldaar tot stand gebragt *stoomrijtuig voor gewone wegen*, ontfange eene gunstige en voor deze heeren zeer vereerende beschikking gevallen is; terwijl bovendien aan den heer *Bakker* voornoemd, als vervaardiger van dit werktuig, eene bijzondere aanmoedigings-premie van *f* 600, ten blijke van Zr. Ms. goedkeuring over dit mengt werk, is toegewezen geworden.

— Hare H. H. de hertogin *van Leuchtenberg* is met hare familie op hare terugreis uit Zweden te Hamburg aangekomen.

— Tijdens de jongste stormen hebben onder anderen voor Liverpool eenige allerbedroevendste schipbreuken plaats gehad. Een rijk geladen schip van Savanilla komende, is voor de kust gebleven vergaan en van de 16 man sterke equipage slechts een gered. Een ander vaartuig, dat van Dublin kwam, ging met de gehele bemanning te gronde. Voorts zijn verscheiden kustvaarders met meerdere of mindere verliezen op strand geraakt.

— Eene aan de kamer der gemeenten in Engeland voorgelegde statistieke opgaaf doet zien, dat te Londen niet minder dan 80,000 zedelooze vrouwen aanwezig zijn, waarvan het meerendeel niet onder is dan 18 jaren. Kan men, roepen de Engelsche couranten uit, dit verslag met onverschiligheid lezen, en moeten die cijfers niet den wensch doen ontstaan en de noodwendigheid doen gevoelen van eene verbetering der zeden? Menschlievendheid zoude hier een ruim veld voor hare uitoefening vinden. Voorts blijkt uit die opgaven, dat van deze 80 000 vrouwen jaarlijks 6000 eenen prematuren dood sterven, en zij, die niet in de hospitalen overlijden; aan hun jammerlijk leven dikwijls vrijwillig een einde maken. In dit kwaad moest dan door krachdadige middelen voorzien worden.

— In eene steenkolenmijn te Hebburn heeft door het vlamvatten der gaslucht eene vreeselijke ontbarsting plaats gehad, waardoor een arbeider en een jongen het leven verloren en drie mannen en zijn jongen vreeselijk verminkt, en daarenboven alle werken in de mijngangen vernield werden.

Zaturdag morgen is vorst *Leopold* van Brussel naar Ostende afgereisd.

— Volgens de brusselsche bladen waren de meeste benoemingen van burgemeesters, welke het bewind thans na de jongste plaatselijke verkiezingen, krachtens de onlangs deswege aangenomen wet doen moet, geschied en zouden nu binnen een paar dagen in den *Moniteur* verschijnen. Men zag die benoemingen met belangstelling te gemoet.

— Het Antwerpsche dagblad *le Précurseur* berigt, dat het Belgische koopvaardijschip *la Clotilde*, in den ochtend van den 17den Augustus, terwijl het de Schelde opvoer, om naar Antwerpen te stevenen, tusschen het fort Lillo en de Kruisschans vast is geraakt, doch door de krachtdadige hulp van den Bevelhebber der Nederlandsche kanonneerboot n°. 14 en van diens matrozen weder vlot is geworden. De Nederlandsche Bevelhebber heeft dien menschlievenden bijstand ongevraagd verleend, en het gevolg daarvan is geweest, dat de Belgische koopvaarder behouden en zonder schade te hebben geleden, in den avond van den 17den, voor Antwerpen is aangekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Augustus.

Eergisteren middag na het ontvangen der telegraphische depeschen heeft de Koning den raad van ministers gepresideerd, en des avonds den generaal *Sebastiani* en den spaanschen gezant *Alava* ontvangen. Gisteren heeft de Koning met den minister van buitenlandsche zaken gearbeid.

— In het *Journal de Paris* leest men heden:

» Verscheiden bladen spreken meer of min naauwkeurig over het voorgevallene sedert eenige dagen in den raad ter gelegenheid der spaansche gebeurtenissen. Het staat niet aan ons om hunne onnaauwkeurigheden te verbeteren. Ondertusschen zijn er sommige zaken als zeker opgegeven, welke teregtwijzing verdienen.

» Er is nooit aan gedacht geweest om in Spanje te trekken tegen de constitutie van 1812, dat is, tegen een deel, welk oor van de liberale partij. Dit is een geheel valsch voorgeven. Zie hier hoe de zaken beschouwd worden.

» Een der ware oorzaken die het meest de gemoederen in Spanje verhit hebben, is de vrees van don *Carlos* te zien zegevieren. Ware de opstand in Navarre gedempt geweest, zoo zouden de gemoederen niet zoo opgewonden zijn geraakt. Hierin was de voornaamste moeijelijkheid der spaansche zaken gelegen. Deze moeijelijkheid was voorzeker zoo onoverkomelijk niet als vele lieden gedacht hebben, daar men het tot op een klein getal verminderd vreemd legioen, *Villareal* een belangrijk verlies heeft zien toebrengen. Wanneer het spaansch leger krachtdadiger ware te werk gegaan, zou alles van gedaante veranderd zijn. Ongelukkig is het niet zoo geweest. De met Spanje verbonden gouvernementen waren er op bedacht om hetzelve afdoende hulp te verleenen, toen nieuwe gebeurtenissen de zaken van dat land geheel in verwarring gebragt hebben. Zal men thans meer soldaten en meer geld vinden om de tegenrevolutie te keeren? Wij weten het niet: laten wij overigens den tijd afwachten om beter te oordeelen. Frankrijk stelt geen minder levendig belang in het lot dat door hetzelve erkende koningin, die in Spanje aan het hoofd staat eener zoo groote en edele zaak.

Het *Journal du Commerce* komt op de kwestie terug, die tot de ontbinding van het ministerie geleid had, doch door de ontvangst der telegraphische depeches weggenomen werd. Het schijnt dat de heer *Thiers* reeds lang tot eene interventie neigde, doch zijne plannen door anderen overboomd werden door een hoogere wil; hij zoude dagelijks langs een anderen weg tot zijn doel trachten te komen. De schrijvingen voor het vreemd legioen werden voortgezet, doch in plaats van 3 à 5,000 moest het nu tot 10 of 12,000 man gebragt worden, en zoo, naar het verlangen van den heer *Thiers*, in twee korpsen worden verdeeld, het een onder bevel van den uit Afrika terug gekomen generaal *Bugeaud*. Dit gerucht maakte het vermoeden gaande; de raad moest bijeenkomen en daar verklaarden zich vier ministers voor, en drie tegen de interventie. Het overige is bekend. Op het berigt dat de constitutie [illegible] was, werd er dan geen toestemming meer gedacht, toen had de verzoening plaats. Aan den heer *Rayneval* werd geschreven te Madrid te blijven, den loop van zaken na te gaan, doch zich zoo veel mogelijk onthouden van als ambassadeur op te treden. Volgens het *Journal du Commerce* zou overigens het aanbod van ontslag van den heer *Thiers* met vrij veel onverschilligheid zijn ontvangen, en meende men ook van elders, in de hoogere kringen te bespeuren, dat zijn invloed dalende was.

— Men wil verzekeren dat de Koning van Napels die eerst het voornemen had naar Engeland te gaan en het kamp van Compiegne bij te wonen, thans, op het vernemen van de gebeurtenissen in Spanje, besloten zou zijn, spoedig naar zijne staten terug te keeren.

— Een aide-de-camp van den overgeloopen [illegible] is naar Bajonne vertrokken. Men meent dat de generaal *Harispe*, die gedurig vergezeld is, in het bevel over de troepen aan de grenzen zal vervangen worden. Voorts verzekert men, dat een aantal agenten onverwijld van uit de hoofdstad naar het schiereiland zijn gezonden, om waar te nemen wat er, inzonderheid wat er te Madrid gebeurt en op den geest der gemoederen te merken.

— De generaal *Bugeaud* is den 14den te Marseille aangekomen en heeft terstond de reis naar huiswaarts voortgezet. Volgens een der liberale bladen zou die generaal echter het aanbod van het kommandement over de troepen, die men aldaar voornemens was in Spanje te zenden, hij tijdens van de maan hebben geweigerd.

— Sommige bladen houden zich nog bezig met de verklaring dezer dagen door het *Journal de Paris* gedaan, dat de brief die gegeven werd als door den minister van buitenlandsche zaken, aan den gezant in Zwitserland, hertog *van Montebello* geschreven, geheel bewijsde de waarheid, immers ten geenenmale verdraaid was. Men beweert dat door de laatste betuiging men althans erkent het bestaan van den brief, en dat men, toen het dus slechts om eenige verkeerde zinsneden te doen was, dan slechts den text des officieelen briefs had mede te deelen; maar dat men daarvoor schroomde, uit hoofde van den in den brief gebezigden term van *barmhartige sluiting* van Zwitserland, wel bewust, dat hiergelijk aanstootelijk blijft kleven aan den naam van hem die ze gebruikt, en voor die belegchelijkheid wilde men zich wachten.

— Men spreekt van het ontdekken van 50 bandieten, in drie benden verdeeld, die deels zouden gearresteerd zijn.

— Uit Madrid zijn geene nadere berigten bekend; alleen vergekort men, dat de troepen die de Koningin tot het aannemen der constitutie genoodzaakt hadden, slechts uit 500 man en uit hare eigene garde bestonden, waarop zij het meest gerekend had.

Volgens de verzekering zou het gouvernement berigt ontvangen hebben van eenen algemeenen opstand in Katalonien; men was daar slechts uit hoofde de nabijheid van Frankrijk bevreesd geweest, om zich eerder te verklaren, schoon de bevolking, sedert veertien dagen op eene beweging was voorbereid.

De divisie van het Spaansche leger die onder *Soria* stond, heeft gehoor gegeven aan de initiatieven van zekeren [illegible] die proclamatie uit Saragossa tot [illegible] [illegible] te Castellote voor de constitutie [illegible] [illegible] *Soria* heeft toen aan het hoofd der troepen dier willen blijven en het bevel overgegeven aan den brigadier *Santa-Cruz*, die op zijne beurt zich verwijderde en het bevel gaf aan zekeren *Manuel Labron*. Deze heeft al ingewilligd wat de hoofdleiders, onder de militairen goed vonden hem op te leggen, en den 10den, uit Alcanitz, een rapport van het voorgevallene gezonden aan het hoofd van den opstand *San Miguel* te Saragossa. In deze stad heeft men eene buitengewone contributie van vier millioen realen geheven; hij die weigerachtig is in het opbrengen, wordt in de hokken der voormalige inquisitie gebouwen opgesloten. De constitutionelen te Saragossa hebben eene

groene kokarde aangenomen, met de leus: *de constitutie of de dood!* Iedereen, zelfs vrouwen moeten dezelve dragen; treft men iemand aan die ze niet heeft, zoo wordt hij met stokslagen zelfs afgemaakt.

Volgens de berigten van de grenzen zou *Gomez* in het Potes-gebergte, nabij Baron, in Alavien, door *Espartero* zijn geslagen en zijne bende zijn verstrooid; de laatste beweging van den generaal *Cordova*, strekkende om *Gomez* den pas af te snijden, zou daartoe zulks hebben bijgedragen. Luidens deze berigten waren, na de jongste gebeurtenissen, als hadden de soldaten er eene nieuwe veerkracht door gekregen, de benden van *Basilio*, *Quilez* en *Gomez* achtervolgelijk nis het veld geslagen. Het zal echter moeten blijken wat daarvan is.

Don *Carlos* heeft een decreet uitgevaardigd, waarmede al de engelsche deserteurs terug kunnen keeren en de voorposten zullen doorgelaten worden.

Uit Reynosa wordt geschreven, dat *Cordova* zich den 10den naar het groote legers zou begeven, om daar het opperbevel in handen van den generaal *Soarsfield* over te geven; daar deze echter ongesteld was, zou de generaal *Espartero* voorloopig het opperbevel voeren. Volgens een rapport uit Santander van den 14den had *Cordova* intusschen voor korten tijd het bevel op nieuw aanvaard, om [illegible] te kunnen, die eene diversie ten voordeele van *Gomez* wilde maken [illegible]

Der beurze waren heden (19 *Augustus*) genoteerd: 5 pCt. 108,75; 3 pCt. 80; Nap. resten 100,20; 3p. Ardoin 50; Differed. 11; Passive 9¼; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, den 17den Augustus.

De hertog van Cumberland, broeder des Konings van Engeland, is den 15den Augustus alhier aangekomen.

— Den 15den Augustus is de inschrijving tot het nemen van aandeelen in de onderneming van den ijzeren spoorweg van Maagdeburg over Halle naar Leipzig dadelijk gesloten verklaard, en is toen gebleken, dat er, in plaats der benoodigde som van 2,909,400 Pruisische daalders, voor 5,200,400 daalders was ingeschreven. Deze onderneming zal dus weldra voortgang hebben. Zij is te belangrijker, daar, zoo als men weet, aan den ijzeren spoorweg tusschen Leipzich en Dresden sedert verscheidene maanden drak wordt gearbeid. Men kan dan afstand van Maagdeburg tot Leipzig op eenstreeks dertig uren gaans rekenen.

FRANKFORT, den 19den Augustus.

In de zitting van den Zwitserschen landdag van den 13den dezer, gaf de president kennis van het hem geworden stuk, opgemaakt in de volksvergadering te Flawyl op den 6den dezer, waarbij geprotesteerd wordt tegen de bemoeijingen van de vreemde mogendheden in de zaken van Zwitserland en tegen de uitlevering van de vreemde vluchtelingen.

Door den Franschen gezant, Baron van *Montebello*, werd onlangs aan den Vorort en door deze aan de kantons aanzoek gedaan tot de uitlevering van zekeren *Conseil* of *Corelli*, die in het gevolg van *Fieschi* was gewikkeld geweest en door zijn woelzieke bemoeijingen bekend stond. Deze persoon nu is den 10den te Nidau gevangen genomen, en is het vervolgens, zoo door zijne eigene verklaringen als uit zijne papieren — zijnde hij wel van drie onderscheiden passen voorzien — gebleken, dat deze persoon niets minder was dan een fransche spion, die reeds voor de tweede maal als zoodanig naar Zwitserland kwam, en vroeger te Parijs een aanbrenger der politie was geweest. Hoe nu de dubbele betrekking, waarin die persoon hier voorkomt, moet overeengebragt worden, is nog niet regt duidelijk.

De groote raad van Basel heeft in zijne zitting van den 16den, het dadelijk besluit, wegens de uitlevering der vreemdelingen, eenparig bekrachtigd.

Te Wohlenschwyl in Aargau, heeft den 14den eene vergadering van 3 à 400 lieden plaats gehad, welke, nadat er eenige redenen uitgesproken waren, in twist geraakten en weldra elkander met vuistslagen zochten te overtuigen. Het eenige wat er, na het eenigermate herstellen der kalmte, in deze bijeenkomst besloten werd, was dat er binnen kort in Lucern eene nieuwe algemeene vergadering zou gehouden worden, waarin zoo het heette, het Zwitsersche volk over zijne belangen zal uitspraak doen.

— Te Baden heeft men, bij het leggen van den eersten steen eener nieuw te bouwen brug, eene zeer rijke zwavelbron ontdekt. Eene commissie van het algemeen bestuur was met het onderzoek dezer bron belast geworden; de invloed dezer ontdekking kon voor Baden van veel gewigt zijn, daargij men in weinige badplaatsen zoo gelijk warme, staal- en zwavelbaden zal aantreffen.

— De bisschop van Augsburg, *Ignatius von Rieg*, is den 16den dezer alhier overleden.

In het noorden van Italie schijnt de cholera zich nog steeds uit te breiden; in Munchen ziet men dagelijks vlugtelingen van uitdie streken aankomen; de regering van Modena heeft de quarantaine van acht op veertien dagen verlengd. Volgens de courant van Zara is dezelfde ziekte ook in Dalmatie uitgebroken en bedreigt de genoemde stad.

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten Augustus.

Gisteren middag ten één ure zijn HH. MM. alhier aangekomen. Ten 2 uren heeft de Koning een lever gehouden, waarbij, onder anderen, de Nederlandsche minister tegenwoordig was. Vervolgens hield Z. M. een' kabinetsraad, waarbij de eerste lord der Thesaurie van Hoogstdenzelven een ontwerp tot goedkeuring overhandigde van de aanspraak, tot sluiting van het Parlement, welke heden plaats zal hebben.

De *Times* treedt in eene redenering omtrent deze sluiting, en zegt, bij het nog ongewis van hetgeen de aanspraak zal bevatten, eene vergelijking te willen maken van hetgeen bij de opening der zitting gezegd is. Het blad voert aan, dat, van alles wat toen beloofd is, bijna niets ten uitvoer is gebragt. » Zoo begon, zegt de *Times*, » onder anderen, de troonrede, bij den aanvang der zitting, met eene zinspeling op de buitenlandsche zaken, en betreurde Z. M. de voortduring van den burgeroorlog, in de noordelijke provincien van Spanje, doch gaf hij tevens de hoop te kennen, dat het gezag der Koningin spoedig in *alle* gedeelten van haar gebied zou erkend worden. En het gezag der Koningin is thans in *geen* gedeelte van haar gebied erkend; terwijl Don *Carlos* magtiger dan ooit in de noordelijke provincien is. » » Tweemaal 's jaars, » zegt het blad iets lager, » vijf jaren lang, werd in 's Konings aanspraak eene dergelijke hoop betrekkelijk de zaken met Holland en België uitgedrukt; en, ten laatste, deze zaken nog *in statu quo* bijvondt, wordt niettegenstaande deze hoop, tot eene ware schande, geene melding meer van dezelve gemaakt. »

Ook over de binnenlandsche aangelegenheden wordt het gouvernement gegispt. Zoo was er in de troonrede gesproken van bezuinigingen, van de noodzakelijkheid om onze zeemagt te versterken, enz. In het belang van dit alles was eene commissie benoemd, welke echter niteen is gegaan, zonder eenig verslag uit te brengen. Omtrent de hervormingen der wetten, van de bills betrekkelijk de geestelijkheid, de wet op de gemeenten, en zoo vele andere, was nade niets van eenig aanbelang beslist. » Zoo had ten slotte de koning, betrekkelijk de Iersche wetten, aan het Parlement gezegd, dat hetzelve dat vraagstuk, overeenkomstig het belangrijke en de moeijelijkheid der zaak, met de meeste zorg zou behandelen. Hoe dit zou geweest zijn, blijkt te bezien; daar het Parlement die zaak in het geheel niet behandeld heeft. »

— Bij gelegenheid van 's Konings verjaardag, aanstaanden Zondag, zal er ten hove groot diner wezen, waarbij al de leden der koninklijke familie, en de voornaamste edelluiden, zullen tegenwoordig zijn.

Gisteren avond is in het Huis der Lords de bill tot den gelijkstaat der Joden tot sprake gekomen. Daar de zitting echter reeds op het sluiten was, is, na eene korte woordenwisseling, de behandeling dier zaak tot eene volgende zitting uitgesteld.

— De tijding van het aannemen der staatsregeling van 1812 door de koningin-regentes van Spanje is reeds gisteren morgen alhier bekend geweest. Deze tijding heeft ter beurze geen zeer grooten schrik verwekt, hetgeen men eenedeels daaraan toeschrijft, dat de londensche speculanten zich langzamerhand van hunne Spaansche schuldbrieven ontdaan hebben; anderdeels, dat men te gelijk met die tijding door den duivenpost een bericht uit Parijs had ontvangen, volgens hetwelk de heer *Mendizabal* weer in 's bestuur was gekomen. De *Courier* laat in zijn nommer van gisteren vreugde over de aanneming der staatsregeling van 1812 doorblinken, en spreekt van het gerucht dat de koningin-regentes reeds een nieuw ministerie had benoemd, aan het hoofd waarvan de heer *Argüelles* stond, die, behalve den heer *Mendizabal*, als financie-minister, zich in den raad had gedrongen *Gil de Quadra* tot minister van binnenlandsche zaken, *Calatrava* voor justitie. Het oppercommando over het leger was aan *Mina* toevertrouwd, die, meent de *Courier*, aan weldra aan den burgeroorlog een einde zou maken. Hetzelfde blad laat eenige bezorgdheid blijken over de houding die de generaals *Cordova* en *Quesada* thans zullen aannemen, beide tegenstanders der hervormde staatsregeling zijnde en die op het leger steeds een' zekeren invloed uitoefenen.

— Gisteren stonden de 3 per cent gedoms. 91 à ½; Ned. de 2½ per cent 55¾ à ⅝; ditto 5 per cent 104½ à 104; Spanje 29⅝ à 30; ditto uitgest. 13½ à ¾; passief 8⅝ à 9; Portugal (nieuwe), 69¼ à 70.

TOESTAND VAN SYRIE.

Een Engelsch blad deelt den volgenden brief mede: » Bayrut in Mei. Ik verlies Egypte in het vaste geloof dat ik nooit en nergens weder zulk eene vereeniging van de jammervolste ellenden bij elkaar zou vinden. Ik had mij bedrogen. Weinige dagreizen in Syrie slechts overtuigden mij dat dezelfde ijzeren roede, die Egypte tot eene woestenij gemaakt en niets heeft overgelaten dan zieken en gepresten, vrouwen zonder echtgenooten en kinderen zonder vaders, die van gebrek omkomen, met gelijke hardheid op deze streken rust, die eens schoon en bloeijend waren, maar nu onder de ongehoordste dwingelandij zuchten. *Mehemed*-Ali, die zoo dikwerf geprezen vriend en voorstander van beschaving, is, bij de roekelooze voortzetting zijner eergierige plannen, geheel doof voor de jammerkreeten zijns volks. Om zijne overweldigingen te steunen, behandelt hij Syrie naar hetzelfde verderfelijke stelsel als Egypte: ieder mannelijke bewoner, die maar eenigzins in zijn leger of op zijne vloot te gebruiken is, wordt weggesleept; over menschen en zaken oefent hij den onbeperktsten alleenhandel uit. In Egypte is daarvan het natuurlijk gevolg, dat het meerendeel van den grond uit gebrek aan menschenhanden onbebouwd ligt en de luttele boeren die de menschenjagers ontkomen – want op rekruten wordt hier in den vollen zin des woords jagt gemaakt – mogen nog niet eens hun eigen akker, maar moeten de velden huns gemeenschappelijken landheers, den Pacha, bebouwen. Het *delta*, dit gezegende land, dat de menschelijke vlijt zoo overvloedig beloont, ligt, in weerwil van de overstroomingen des Nijls, onbearbeid. Kaïro en Alexandrie uitgezonderd, waar men nog welvaart aantreft, – want hier wonen de kooplieden, waarvan *Mehemed-Ali* de eerste en de rijkste is, – zoo bespeurt het oog niets dan eene in morsigheid en honger verkwijnende, halfnaakte bevolking; en bij deze tooneelen die den reiziger met smartelijken weemoed vervullen, daar hij zijne natuurgenooten met het redeloos vee gelijk gesteld ziet, blijven de in het land wonende Franken onverschillig! Zij zijn aan het gezigt daarvan zoo gewoon geraakt, dat die ellende op hun meevarig gevoel geene werking meer uitoefent. Kan men het gelooven, dat Syrie in stilte een korten tijd de schouwplaats van zoo veel jammeren is geworden; dat zijne bevolking tot op een vierde is weggesmolten, de handel zijner grijze, en weleer zoo welvarende steden, geheel heeft opgehouden, en zijne bazars woest en verlaten liggen; dat men zijne bewoners naar het leger sleept, om hen tot werktuigen ter onderdrukking van hunne landgenooten te gebruiken; dat men hen uit het geliefde vaderland wegvoert, om het hun nooit weder te laten zien, van huisgezinnen wegrukt, die aan ontberingen, aan honger en kou worden prijs gegeven, van hoone verarmende velden verwijdert, om vestingen, kazernen en wegen te helpen daarstellen en in geschutgieterijen en bergwerken te arbeiden? Doch het is maar zoo, en hoe weinig hun vroeger herdersleven hun ook voor zulken arbeid geschikt heeft gemaakt, zoo wordt toch elk verzuim en wangedrag in de dienst met den stok of de zweep gestraft. Het is dus geen wonder, dat ook het vruchtbare en volkrijke Syrie in het korte tijdsverloop van vijf jaren bijna in eene woestijn is veranderd. Terwijl ik te Damascus was, vond de vierde rekruten-heffing plaats. Nooit toch zulk een tooneel bijgewoond. Zoodra het kanonschot viel, vlugtte het volk, dat dit treurige teeken verstond, in alle rigtingen weg. De soldaten, meer wilde dieren, dan menschen gelijk, veroorloofden zich omtrent de Damasceensche bevolking alle soort van barbaarschheid en geweld. De oude, blinde en dienstbare inwoners werden met zweepslagen in het slot bijeen gedreven, en al wat verdrukking en onmenschelijkheid verzinnen, werd aan die ongelukkigen te koste gelegd. De achting aan het Britsche konsulaat verschuldigd, werd bij die gelegenheid op alzoo gekwetst. Met eene beleedigende onverschilligheid voor den naam en de magt van Engeland, werden den konsul zijne bedienden weggenomen en met de overige geketende inwoners naar het sprinkhanen-leger des Pachas gedreven. En waarom dit alles? Opdat de overweldiger zijne sloks verworven magt zou kunnen staande houden, den opstand en de vrede zijns lands bedreigen, hem tot buitensporige aanwending en uitputting zijner hulpmiddelen noodzaken, in een woord, opdat hij bij de zwakheid zijns opperheers, de ontwerpen zijner gierige en bloeddorstige ziel naar lust en met geluk zou kunnen volgen. Dat Europa de gebeurtenissen in het Oosten met zoo veel kalmte aanziet, is voor hem, die de staatkunde der europesche kabinetten kent, onbegrijpelijk. Mogt de menschelijkheid in hunne raadsvergaderingen eene stem hebben! Zij liet zich hooren bij de afschaffing des slavenhandels, waarom zou zij ook niet op de afschaffing der slavernij in Syrie en Egypte aandringen? Moet er dan steeds een *Wilberforce* zijn om Christen-regeringen en Christen-volken aan de opvolging van de geboden hunner godsdienst, de geboden van algemene menschenliefde, te herinneren? De Syriers houden in dit oogenblik in angstvolle verwachting het oog op de Christenheid, en wel met name op Engeland. De laatste firman heeft hun bewezen dat de Engelschen hunne bloedige oogmerken listig aanzien, en beschouwen hen als het voorbeeld van hunne eigene pogingen. Eenzelve zijn zij, die *Mehemet-Ali*'s karakter van nabij kennen, van meening, dat deze sluwe dwingeland, in weerwil van zijne gehuichelde onderwerping, middel zal weten vinden om de bevelen des sultans af te keeren. Zeker is het, dat hij *pergeten* heeft de met den firman overeenstemmende beschikkingen te nemen. — Ik koester voor mij zelven het vertrouwen, dat onze regering gemeigd is de onder haar bereik zijnde middelen aan te wenden om dien wreeden overheerscher van het morgenland te verootmoedigen en hem te overtuigen dat zijn staatkundig evenwigt niet zoo zeer noodzakelijk is. Hij is namelijk euvelmoedig genoeg om, zoo hij te beleedigd en te wreed om de wegschaal der europesche magten door hem in evenwigt te houden, aan Engelschen, zoo bewegen, zijne gestadige inbreuken op het algemeene volken- en menschenregt gedurig haren loop te laten. Engeland zou zich schande aandoen, als het zich verlaagde met dien trouweloozen Pacha onderhandelingen te voeren, in stede dat eene stoutmoedige grimmigheid over de door hem aangedane beleedigingen en de kennis van zijnen wankelenden toestand hem zouden aansporen om hem te vatten en voor de vierschaar zijns diep beledigden Souvereins te brengen. Waarlijk, ik ben niet te bloeddorstig als ik wensch de Syriers het hoogst dat de gezegende firman de voorloopers van reeds besloten afdoende maatregelen moge zijn!

*** Op den 19den Augustus 1836 is te Oisterwijk overleden, in den ouderdom van ruim *een-en-negentig* jaren, de Wel-Edel Gestr. Heer H. F. FRIJLINCK, gepens. Kapitein.

Eenige kennisgeving.

*** Degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van den Heer EPHRAIM COMAN SCHERPINGH, in leven gepensioneerd Kapitein, overleden te Bergen-op-Zoom den 26 Junij 1836, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen voor den *eersten September* aanstaande, en zich daartoe te adresseren aan den Heer J. DRABBE te Bergen-op-Zoom.

*** BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad WILLEMSTAD, brengen ter kennisse van een ieder, dat de JAARLIJKSCHE KERMIS binnen deze Stad in dit jaar *niet* zal gehouden worden.

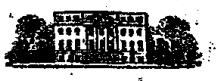

De Notaris JOH. DE BERGH, residerende te 's Hertogenbosch, hoofdplaats der provincie Noord-Braband, heeft den 16den Augustus 1836, voor zijne principalen, in het openbaar, provisioneel

VERKOCHT

DE HEERLIJKHEID *OYEN*,

gelegen aan de Rivier DE MAAS in de provincie Noord-Braband, bestaande in: het Oud Adelijk Kasteel en bijgehoorende Gebouwen op het Bassecour met Koetshuis, Stalling, Schuren, Moestuin, Laan en Singels om voormeld Kasteel gelegen; mitsgaders al dezelfs Regalien van Gerecht, Dijkstoel, jaarlijksche Schadeloosstelling voor de Secretarie, Jagt, Visscherij, Tol, Pont en Veerveer over *de Maas* en verdere Regten en Gerechtigheden als waarvan gemelde Heerlijkheid nog tjouisseert; benevens Tienden, Tijnsen, Tijnsen, Recognitien en Erfpachten, met ongeveer 150 Bunders allerbest Uiterwaardsch Hooiland en ruim 60 bunders Binnendijks Wei- en Bouwland.

Alle welke Goederen bij gedrukte Bekendmakings-billetten alsmme verzonden in 41 koopen zijn omschreven, en welke koopen met de slagen of hoogen gezamenlijk hebben opgebragt . . . ƒ 219,220-00, terwijl de massa dier koopen opgebragt hadde . . . ƒ 230,000-00.

De finale Verkooping zal geschieden te 's Hertogenbosch in het *Stads-Koffijhuis* staande aan de Pensmarkt, bewoond bij WILLEM REGGERS, op Dingsdag den 13den September 1836, des voormiddags ten 2 ure.

Intusschen nadere informatien te bekomen op het Kasteel van *Oyen* voornoemd, alwaar ook aantijzing zal worden gedaan ten kantore van den Heere Notaris RANT aldaar en ten kantore van voorn. Notaris DE BERGH te 's Hertogenbosch, ter welker laatstgemelde plaatse de verhoogingen zoo wel op de massa als op de perceelen kunnen worden gedaan en alwaar een uittreksel uit de kadastrale plans voor zoo veel de voorschreve Goederen aangaat, te bezigtigen is.

*** De Notaris A. VAN DER BOEST CLEMMERT, zal voor zijne principalen, te Fijnaart op den 29sten Augustus 1836 hunne inzetten, vijf percelen WEILAND, groot ruim 12 Bunders, onder de gemeenten Fijnaart en Willemstad, en dezelve op den 12den September 1836, finaal Verkoopen.

Op den 5den September 1836 laatst inzetten, eene zeer goede BOUWHOEF met ruim 22 bunders ZAAI- en WEILAND in Slobbegors, onder de Fijnaart; benevens een perk MEESTOOF en een HUISJE aldaar, en dit op den 19den September 1836, finaal Verkoopen.

Gedetrigd bij voorn. Notaris en Breeder bij billetten omschreven.

*** Uit de Hand wordt ter Verkoop aangeboden, een extra schoon en sterk, van Mahonihout gemaakte BILLARD met derzelver toebehooren. Te bevragen bij LAMBERTUS DE WIJS, Koopman op het Gerik te Tilburg.

*** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN te Amsterdam, zijn op heden van de pers gekomen, en alom verzonden, de volgende Nieuwe Werken, bijzonder geschikt voor Leesgezelschappen:

J. KRABBENDAM Rz., *Leonora van Lichteveld*, of de Blinde uit den bouwval, eene oorspronkel. Nederl. Geschiedenis uit de laatste helft der 17de eeuw, nieuwe uitgave met geg. titel en vignet . . . . . ƒ 2,75.

H. C. DRESSELHUYS, *Emma en Bertha*, Historisch Romantisch Tafereel uit het leven van *Karel* den Grooten, met geg. titel en vignet . . . . . ƒ 2,40.

A. VON TROMLITZ, *Karel de Negende* en de S. Bartholomeusnacht, met geg. titel en vignet . . . . . ƒ 3,60.

A. LEWALD en K. GUTZKOW, Bartyshalen, met titel en vignet . . . . . ƒ 2,25.

C. BOK, Frederik Linde, een Tafereel van menschelijke Lotgevallen, met geg. titel en vignet . . . . . ƒ 2,40.

J. E. SCHUT, Alzid van Povlgent, Historisch Romantisch Tafereel, met geg. titel en vignet . . . . . ƒ 2,40.

KATHARINA HOWARD, Koningin van Engeland of de twee Schandooden, Romantisch tooneelspel door C. Aug. van Kay. . . . . ƒ 0,80.

Tevens is bij den Uitgever dezes en voorts bij alle Boekhandelaren gratis te bekomen, een bericht van Inteekening op het alléén bij Inteekening uit te geven werk, getiteld: Zonderlinge en merkwaardige levensloop van Graaf Alexandre Dumas-Davy de la Pailleterie, door hem zelven bij zijn leven, naar waarheid beschreven.

*** EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 21 Augustus tot en met Donderdag 25 Augustus 1836.

De navolgende fondsen zijn de volgende prijzen ingeteekend:

Werkel. Sch. 2½ pCt. 55⅝, ⅜; Ardoins 85 ⅝ 30⅝, ½, ⅜, ⅞, ⅜

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.